

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1708/2024
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Александар Куљак, адвокат из ..., против тужене „Електродистрибуција Србија“ доо Београд, коју заступа Милан Петровић, адвокат из ..., ради накнаде, штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 385/24 од 08.02.2024. године, у седници одржаној дана 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 385/24 од 08.02.204. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 45/22 од 03.10.2023. године, првим ставом изреке, обавезана је тужена да на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора тужиоцу исплати појединачно означене месечне износе са законском затезном каматом од њихове доспелости до исплате, за период од 2015. године закључно са 2019. годином. Другим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 145.557,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 385/24 од 08.02.2024. године, првим ставом изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Прокупљу П1 45/22 од 03.10.2023. године тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев за обавезивање тужене да тужиоцу на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор исплати појединачно означене износе са законском затезном каматом од њихове доспелости до исплате, за период од 2015. године закључно са 2019. годином и одбијен је захтев за накнаду парничних трошкова. Другим ставом изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 162.164,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка, са предлогом да се иста размотри сходно члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни осталих битних повреда одредаба парничног поступка на које се ревизијом паушално указује, а које би биле од утицаја на правилност побијане одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код тужене на основу уговора о раду закљученог дана 15.12.2006. године радио на радном месту ... референт, Решењем тужене од 22.09.2014. године тужиоцу је отказан уговор о раду због непоштовања радне дисциплине, сходно члану 179. став 3. тачка 5. Закона о раду. Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 201/15 од 08.10.2015. године поништено је као незаконито решење туженог број .. од 22.09.2014. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду, уз обавезу тужене да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада. Наведена првостепена одлука преиначена је пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 1086/16 од 06.07.2016. године тако што је тужбени захтев одбијен у целости као неоснован. Пресудом Врховног касационог суда Рев2 2127/16 од 23.05.2019. године преиначена је пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 1086/16 од 06.07.2016. године тако што је одбијена као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Прокупљу П1 201/15 од 08.10.2015. године. Поступајући по наведеној правоснажној пресуди којом је тужбени захтев у целости усвојен тужена је обавезана да тужиоца врати на рад и да му надокнади штету у виду изостале зараде са припадајућим доприносима, што је она и учинила у оквиру другог поступка. Тужбом поднетом у овој парници тужилац је тражио накнаду штете због неискоришћеног годишњег одмора за спорни петогодишњи период. Висина потраживања утврђена је налазом вештака економско финансијске струке према коме је тужилац поднео од 19.07.2023. године определио тужбени захтев.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом члана 164. и члана 191. став 1 – 4 Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 са изменама и допунама) у вези са чланом 154. став 1. и чланом 155. Закона о облигационим односима тужбени захтев у целости усвојио са образложењем да правоснажном одлуком поништено решење о отказу уговора о раду тужиоцу даје право на потпуно обештећење у погледу свих примања из радног односа.

Другостепени суд није прихватио изражено становиште првостепеног суда, те је ожалбену одлуку преиначио и тужбени захтев одбио. У образложењу своје одлуке је навео да накнада штете због незаконитог престанка радног односа представља реституцију, као последицу поништаја одлуке о престанку радног односа, али да за тужиоца штета није настала услед некоришћења годишњег одмора у наведеном петогодишњем периоду из тог разлога што тужилац није остварио право на коришћење годишњег одмора, чија је сврха ревитализација радних способности нарушених утрешком радне енергије током рада.

Разматрајући ревизију тужиоца Врховни суд је утврдио да је иста неоснована, с обзиром да је другостепена пресуда заснована на правилној примени материјалног права.

Члан 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 са изменама и допунама) прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у

вези са радом послодавац је дужан да му штету накнади у складу са законом и општим актом. Чланом 191. став 1. истог закона прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме није радио, а ставом 2. истог члана је прописано да се накнада штете из става 1. утврђује у висини изгубљене зараде која у себи садржи и припадајуће порезе и доприносе у складу са законом, а у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца.

Сагласно цитираним законским одредбама правилно је првостепени суд закључио да незаконити престанак радног односа запосленом аутоматски даје право на накнаду штете у висини изгубљене зараде за период од дана престанка радног односа па до његове реинтеграције, али такав правни статус нема и накнада штете по основу неискоришћеног годишњег одмора. Право на годишњи одмор током једне календарске године зависи од дужине периода фактичког радног ангажовања запосленог током те године и његова сврха јесте опоравак или успостављање радних способности наопходних за редовно обављање радних задатака које бивају нарушене утрошком радне енергије током радне недеље. Из наведених разлога правилно је становиште другостепеног суда да се у конкретном случају не остварује право на накнаду штете по основу неискоришћеног годишњег одмора с обзиром да нису ни настали услови за коришћење годишњег одмора за период од 2015. године закључно са 2019. годином током ког периода тужилац није радио.

Осим тога, из правоснажне пресуде Основног суда у Прокупљу П1 201/15 од 08.10.2015. године следи да је тужилац за свих наведених пет календарских година остварио право на накнаду штете у висини изгубљене зараде, те би досуђивање накнаде штете по основу неискоришћеног годишњег одмора довело до дуплирања месечне зараде сразмерно броју дана годишњег одмора.

Правилном применом члана 153. ств 1, 154. и 163. став 1. и 2. ЗПП одлучено је о трошковима парничног поступка, који обухватају потребне издатке тужене за вођење ове парнице.

На основу изложеног, сходно члану 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић